

20 lat Stowarzyszenia Producentów Betonu Towarowego w Polsce

tekst: **mgr inż. JUSTYNA PIOTROWSKA-ŁÓJ**, kierownik Biura SPBT

2019 jest jubileuszowym rokiem 20-lecia Stowarzyszenia Producentów Betonu Towarowego w Polsce (SPBT). Z tej okazji 12 czerwca w sali Dojrzewalnia zrewitalizowanego Browaru Lubicz w Krakowie (dawniej browar Gótzów-Okocimskich) odbyło się spotkanie założycieli, sympatyków oraz przedstawicieli instytucji, z którymi nasza organizacja współpracuje.

Historia SPBT sięga 1999 r., kiedy w Polsce po przemianach ustrojowych od 10 lat kształtował się wolny rynek betonu towarowego. Branża dojrzywała do tego, aby zrzeszyć się w sposób formalny i właśnie 29 kwietnia 1999 r. odbyło się Walne Zgromadzenie SPBT, podczas którego wybrano pierwszy zarząd.

Pierwsza kadencja zarządu to czas tworzenia struktury SPBT oraz wytyczania głównych kierunków aktywności. Od samego początku Stowarzyszenie działało w kilku kluczowych z punktu widzenia branży obszarach.

Normalizacja

Pierwszym z nich jest normalizacja i tworzenie standardów dla branży. W 2000 r. SPBT zdecydowało się włączyć w prace Komisji Problemowej nr 274 ds. Betonu przy Polskim Komitecie Normalizacyjnym. Współpraca ta zaowocowała wydaniem polskojęzycznej normy PN-EN 206-1:2003, gdzie głównym zadaniem Stowarzyszenia było przetłumaczenie i weryfikacja merytoryczna tej normy. Po upływie pierwszych lat jej obowiązywania w warunkach krajowych branża dostrzegła pewne niedostatki. Dlatego kolejne działania SPBT polegały na zainicjowaniu prac nad krajowym uzupełnieniem do normy PN-EN 206-1:2003. Już w 2004 r., czyli po niespełna roku prac, zostało opublikowane pierwsze wydanie krajowego uzupełnienia do normy.

Stowarzyszenie wspierało także swoich członków niebędących producentami betonu. I tak, z inicjatywy SPBT zostały przetłumaczone i opublikowane w języku polskim normy dla domieszek chemicznych do betonu, w tym m.in. EN 480-4:2005. Kolejne działania Stowarzyszenia w obszarze normalizacji to przede wszystkim dbanie o rozwój i uaktualnianie standardów dla betonu towarowego. SPBT zaangażowało się w opracowanie polskiej wersji językowej normy PN-EN 206:2014, a także dostosowanie krajowego uzupełnienia do zmian, jakie ta norma wnosi. W 2018 r.

ukazało się ono w wersji ostatecznej jako krajowe uzupełnienie PN-B-06265:2018-10 do normy PN-EN 206+A1:2016-12, czyli obejmuje swoją treścią aż dwie kolejne nowelizacje normy dla betonu.

Stowarzyszenie stale współpracuje z instytucjami centralnymi oraz podmiotami wykonawczymi korzystającymi z produktów wytwórni betonu towarowego zrzeszonych w SPBT. Wśród nich wymienić trzeba Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, Główny Urząd Nadzoru Budowlanego, Ministerstwo Infrastruktury oraz Polską Izbę Inżynierów Budownictwa. Przedstawiciele SPBT biorą udział w pracach merytorycznych, których wynikiem są różnego rodzaju dokumenty standaryzujące aplikację betonu towarowego w konstrukcjach infrastrukturalnych i nie tylko.

Istotnym elementem współpracy z urzędami centralnymi było objęcie betonu towarowego nadzorem rynkowym przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego, co pozwoliło wypełnić lukę w rozporządzeniu europejskim, pozostawiającym ten ważny wyrób budowlany bez właściwego i fachowego nadzoru rynkowego.

Szkolenia i wydawnictwa

Wiedzę o opracowanych standardach trzeba jak najszybciej przekazać tym, którzy jej najbardziej potrzebują, czyli kadrom wytwórni betonu towarowego, a także licznym odbiorcom, wykonawcom i organom nadzorującym. Dlatego też drugim co do ważności obszarem działalności SPBT są szkolenia i publikacje. W kolejnych latach organizowano cykle szkoleń poświęcone przede wszystkim nowo powstałym normom. W latach 2005, 2015 i 2019, a więc bezpośrednio po opublikowaniu kolejnych wydań normy PN-EN 206 i kolejnych krajowych uzupełnień, przeprowadzono cykle szkoleń skierowanych głównie do techników przemysłu betonu towarowego.

W trakcie prac nad kolejnymi wydaniem norm i przygotowaniem związanych z nimi szkoleń Stowarzyszenie wydawało książki poświęcone tej tematyce autorstwa własnych ekspertów, którzy mogą pochwalić się wieloletnią praktyką w branży. Kolejne tytuły to: *Norma PN-EN 206-1 „Beton...” – bez tajemnic* (Kraków 2006), *Podręcznik SPBT do znowelizowanej normy PN-EN 206:2014-04 Beton – wymagania, właściwości, produkcja i zgodność* (wyd. 1 Kraków 2014, wyd. 2 Kraków 2018, poszerzone o krajowe uzupełnienie i aktualną, znowelizowaną normę). Poza publikacjami związanymi bezpośrednio z technologią betonu towarowego Stowarzyszenie wydało książkę *Beton przyjazny środowisku* (Kraków 2008), w której krok po kroku wyjaśniono, jak funkcjonuje wytwórnia betonu towarowego, mająca w założeniu nie tylko nie szkodzić środowisku naturalnemu, ale także być dla niego przyjazna.

Członkowie Stowarzyszenia zawsze chcieli czerpać z wiedzy i doświadczenia najlepszych w Europie. Dlatego też w 2001 r. SPBT przystąpiło do Europejskiej Organizacji Producentów Betonu Towarowego (ERMCO). Od początku współpracy deleguje swoich reprezentantów do gremiów roboczych ERMCO oraz na organizowane kongresy. Po raz pierwszy członkowie SPBT uczestniczyli w kongresie w Berlinie w 2001 r., wtedy jeszcze w roli słuchaczy, ale już w kolejnym, który odbył się w Helsinkach w 2004 r., nasi delegaci SPBT dzielili się wiedzą i omawiali działania SPBT. W 2006 r. Stowarzyszeniu powierzono organizację Spotkania Reprezentantów ERMCO, w tym także posiedzeń gremiów roboczych tej organizacji. Zaangażowanie SPBT w działalność ERMCO przez kolejne lata zaowocowało wejściem polskiego przedstawiciela, Piotra Ruseckiego (ówczesnego prezesa zarządu SPBT), do prezydium zarządu ERMCO.

Kampania Dobry Beton

Trzecim ważnym obszarem działalności SPBT jest promowanie jakości. Stowarzyszenie dąży do tego, aby nowo tworzone standardy i zdobywana wiedza były w pełni wykorzystywane w wytwórniach betonu towarowego. Stąd pomysł na kampanię Dobry Beton, której celem jest wyłanianie i promowanie najlepszych wytwórni w sposób motywujący wszystkich do samodoskonalenia. Przez 15 lat trwania kampanii dbano o to, aby podnosić świadomość producentów i odbiorców betonu w obszarze jakości produkcji i dystrybucji betonu towarowego. Był to również sposób na promowanie zakładów wyróżniających się dbałością o najwyższe standardy. Teraz, gdy beton towarowy został poddany pełnemu nadzorowi ze strony instytucji wyższych instancji, przyszedł czas na nową odsłonę kampanii Dobry Beton i zwrócenie uwagi na ochronę środowiska oraz bezpieczeństwo pracy w wytwórniach betonu towarowego.

Stowarzyszenie podjęło współpracę z Porozumieniem dla Bezpieczeństwa w Budownictwie (PBB), tworzącym standardy w zakresie poruszania się i transportu betonu na budowie, dostosowane do najwyższych wymagań oraz specyfiki rynku krajowego. Porozumienie zrzeszające czołowe polskie firmy budowlane stosuje te rozwiązania u siebie, a SPBT propaguje je i pomaga wdrażać w zakładach producentów betonu towarowego. SPBT dąży również do tego, aby beton towarowy był transportowany na budowy sprzętem przyjaznym dla środowiska i bezpiecznym dla ludzi, stąd przygotowania do nowego wyróżnienia Dobry Transport. Zadaniem tej kampanii jest wyróżnianie jednostek transportowych, tj. samochodów i kierowców, spełniających najwyższe standardy bhp. Legitymowanie się znakiem Dobry Transport daje pierwszeństwo wjazdu na budowy firm zrzeszonych w PBB.

Działania SPBT byłyby mniej skuteczne, gdyby nie były promowane w mediach branżowych i ogólnokrajowych. Stowarzyszenie chce zmieniać wizerunek betonu towarowego z tradycyjnie (od czasów komunistycznych) negatywnego na odpowiadający współczesnym wymaganiom technologicznym, jakościowym i środowiskowym, jakie stawia przed naszym przemysłem Unia Europejska. Dlatego też przedstawia tematy ważne

dla organizacji przy udziale mediów zarówno branżowych, jak i gospodarczych. Już od kilku lat galę finałową Dobrego Betonu poprzedza spotkanie prasowe, którego tematyka dotyczy wybranego zagadnienia czy problemu branży. Tegoroczne tematy dotyczyły nacisku na osie w transporcie betonu towarowego. Przedstawiono wiele rozwiązań, które pozwolą zwiększyć ładowność jednostkową betonomieszarek, przez co zmniejszy się ich oddziaływanie na środowisko, gdyż do przewiezienia partii mieszanki betonowej na budowę potrzeba będzie mniej kursów jednostkowych. Ograniczy to również liczbę betonomieszarek poruszających się w dużych miastach, a co za tym idzie – może zmniejszyć korki.

Stowarzyszenie jak każdy producent betonu – zarówno ten mniejszy, jak i duży – od swojego powstania śledzi trendy rynku budowlanego i chce dobrze przygotować swoich członków do nadchodzących zmian. Dlatego też postanowiło przygotowywać kwartalne podsumowania trendów rynku budowlanego, a także opracowywać prognozy produkcji betonu towarowego. Informacje te udostępnia swoim członkom w cokwartalnych Newsletterach.

W bieżącym roku kondycja rynku betonu towarowego jest dobra. W 2019 r. utrzymuje w dalszym ciągu wzrostowy trend gospodarki polskiej jako kontynuacja trendu z 2018 r.

2018		25 318
2019		26 204
2020		26 728

Produkcja betonu towarowego w Polsce (mln m³)

W marcu, czyli w pierwszym kwartale br., prawie 20% przedsiębiorstw sygnalizowało poprawę koniunktury i w dalszym ciągu widać stabilny wzrost branży. Natomiast na koniec drugiego kwartału można stwierdzić, że sprawdziły się prognozy z końca 2018 r. i 2019 będzie kolejnym rokiem wzrostowym, choć już z mniejszą dynamiką w porównaniu do roku poprzedniego.

Po 20 latach działalności SPBT staje przed nowymi wyzwaniami. W kolejnych latach będzie musiało zmierzyć się z problemami związanymi z optymalizacją transportu mieszanki betonowej w zakresie dopuszczalnych mas całkowitych betonowozów czy też optymalizacją czasu pracy kierowców. Coraz większy nacisk w swoich działaniach musi położyć na kwestie bezpieczeństwa produkcji i transportu betonu towarowego, a także – przy współpracy z PBB – na bezpieczeństwo przy jego wbudowywaniu. Dynamicznie rozwijające się technologie i zmiany rynkowe wymuszą dbanie o standardy normalizacji, jakość produkcji, certyfikację systemów zarządzania wytwórniami betonu towarowego (w ramach nadzoru nad dystrybucją wyrobu budowlanego w myśl przepisów krajowych). W swoich działaniach SPBT nie zapomni także o promowaniu betonu towarowego jako ekonomicznego, zrównoważonego, bezpiecznego i trwałego materiału konstrukcyjnego.

Więcej na www.spbt.pl

